

Sygn. akt: III AUa 1098/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 sierpnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Mirosław Godlewski

Sędziowie: SSA Anna Szczepaniak-Cicha

SSA Iwona Szybka (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Sztuka

po rozpoznaniu w dniu 5 sierpnia 2014 r. w Łodzi

sprawy **J. P. (1)**

przeciwko **Zakładowi Emerytalno - Rentowemu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W.**

o wysokość emerytury policyjnej,

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku

z dnia 29 kwietnia 2013 r., sygn. akt: VI U 1225/12,

1. zmienia zaskarżony wyrok i oddala odwołanie;

2. zasądza od J. P. (1) na rzecz Zakładu Emerytalno – Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

Sygn. akt III AUa 1098/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9 czerwca 2010 r. Dyrektor Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, na podstawie art. 15b w związku z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz na podstawie otrzymanej z IPN informacji nr 145671/2010 z dnia 25 maja 2010 r., ponownie ustalił wysokość emerytury policyjnej J. P. (1). Od 1 lipca 2010 r. emerytura, z podwyższeniem z tytułu wysługi lat i z tytułu inwalidztwa pozostającego w związku ze służbą, wyniosła kwotę brutto 2.996,80 zł, netto 1.775,36 zł. Wskaźnik podstawy wymiaru emerytury J. P. (1) za okres pracy w organach bezpieczeństwa od 1 lutego 1984 r. do 31 lipca 1990 r. obniżono z 2,6 % podstawy wymiaru do 0,7 % podstawy wymiaru za każdy rok służby we wskazanym okresie.

W odwołaniu od powyższej decyzji J. P. (1) wnosił o zmianę decyzji poprzez przyznanie nieobniżonej emerytury policyjnej i zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu podniósł zarzut błędnego zaliczenia okresu pełnienia służby od 1 lutego 1984 r. do 31 lipca 1990 r. do służby w organach bezpieczeństwa państwa.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 29 kwietnia 2013 r. Sąd Okręgowy w Płocku w punkcie pierwszym zmienił decyzję z dnia 9 czerwca 2010 r. w ten sposób, że ustalił podstawę wymiaru emerytury J. P. (1) od dnia 1 lipca 2010 r. według wskaźnika 2,6 % podstawy wymiaru za każdy rok służby; w punkcie drugim zasądził od Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. na rzecz J. P. (1) kwotę 660,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wydając zaskarżony wyrok sąd pierwszej instancji za podstawę orzeczenia przyjął następujące ustalenia faktyczne: J. P. (1), urodzony (...), w okresie od 1 lipca 1979 r. do 30 czerwca 1998 r. pełnił służbę w Milicji Obywatelskiej/ Policji w C. na następujących stanowiskach:

- od 1 lipca 1979 r. - technik sekcji przewodowej Wydziału Łączności Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w C.,
- od 1 lutego 1982 r. - starszy technik sekcji przewodowej Wydziału Łączności Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w C.,
- od 1 czerwca 1988 r. - starszy inżynier sekcji radiowej w Wydziale Łączności WUSW w C.,
- od 31 lipca 1990 r. - kierownik sekcji przewodowej Wydziału Łączności KWP w C..

Wnioskodawca nie był funkcjonariuszem służby bezpieczeństwa. W całym okresie służby pracował w logistyce, w ramach której funkcjonowały takie wydziały jak: łączności, inwestycji i remontów, ogólny, kadr i szkolenia. W trakcie całego zatrudnienia nie przechodził żadnej weryfikacji, nie był zwalniany i ponownie przyjmowany. Decyzją z dnia 25 września 1998 r. Zakład Emerytalno-Rentowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przyznał J. P. (1) prawo do emerytury policyjnej od dnia 1 lipca 1998 r. Decyzją z dnia 27 marca 2009 r. organ emerytalno - rentowy ustalił wysokość emerytury policyjnej odwołującego się na kwotę 1.779,17 zł do wypłaty. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin oraz ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin organ emerytalny otrzymał informację z Instytutu Pamięi Narodowej o przebiegu służby odwołującego się w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944 - 1990 oraz treści tych dokumentów, sporządzoną na podstawie posiadanych przez IPN akt osobowych. W konsekwencji tej informacji Dyrektor Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wydał zaskarżoną decyzję z dnia 9 czerwca 2010 r. W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał odwołanie ubezpieczonego za uzasadnione. Sąd Okręgowy zauważył, że spór pomiędzy stronami sprowadzał się zarówno co do faktu, czy odwołujący w spornym okresie pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, jak i do prawa i dotyczył tego, czy organ emerytalno - rentowy zasadnie, w świetle obowiązującego prawa, obniżył wysokość emerytury odwołującego się. Sąd Okręgowy ocenił, że informacja z IPN nie jest zgodna z rzeczywistym stanem, gdyż jak wynika z pozostałych środków dowodowych, odwołujący nie był funkcjonariuszem służby bezpieczeństwa w okresach tam wskazanych. Przywołując przepisy art. 15b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin i art. 2 ustawy

z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów Sąd Okręgowy stwierdził, że art. 15b ust. 1 ustawy zaopatrzeniowej jest przepisem szczególnym w porównaniu do art. 15 tej ustawy, bowiem zmienia zasady liczenia emerytury policyjnej dla określonej grupy osób, określając odrębną zasadę liczenia wysokości emerytury dla takich funkcjonariuszy, którzy pełnili służbę w organach bezpieczeństwa państwa. Powołując się na pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 20 czerwca 2000 r., sygn. I KZP 15/00 Sąd Okręgowy wskazał, że art. 2 ust. 3 ustawy lustracyjnej zawiera legalną definicję pojęcia "jednostki Służby Bezpieczeństwa" i odnosi się ona do instytucji centralnych SB MSW jak i podległych im jednostek terenowych wymienionych w art. 2 ust. 1 pkt 5 tejże ustawy. Sąd zauważył, że okolicznością sporną była służba odwołującego się w spornym okresie w Służbie Bezpieczeństwa w Wojewódzkim Urzędzie Spraw Wewnętrznych w C., a zatem w terenowej jednostce Służby Bezpieczeństwa w Wojewódzkim Urzędzie Spraw Wewnętrznych. Sąd wskazał, że § 1 zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 maja 1990 r. znalazł się zapis, że Służba Bezpieczeństwa w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i w Wojewódzkich Urzędach Spraw Wewnętrznych (SUSW) zaprzestaje działalności. Zgodnie z § 2 funkcjonariuszom byłej Służby Bezpieczeństwa zakazano podejmowania inicjujących czynności operacyjno-rozpoznawczych i dochodzeniowo-śledczych, a także wykonywania rodzących skutki prawne czynności na polecenie prokuratury i sądu oraz innych organów w zakresie określonym odrębnymi przepisami. Na mocy zaś art. 130 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa Minister Spraw Wewnętrznych miał zorganizować Urząd Ochrony Państwa w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy. Jak stanowił art. 129 ustawy z chwilą utworzenia Urzędu Ochrony Państwa Służba Bezpieczeństwa została rozwiązana a dokumenty, mienie oraz etaty pozostające dotychczas w dyspozycji Służby Bezpieczeństwa Minister Spraw Wewnętrznych przekazał nowo utworzonym organom centralnym, zgodnie z ich kompetencjami. W uznaniu Sądu Okręgowego odwołujący w toku procesu wykazał, że w okresie wskazanym w zaskarżonej decyzji pracował w MO w wydziale łączności, nigdy zaś nie pracował w organach bezpieczeństwa państwa, zatem brak było podstaw do obniżenia mu świadczenia emerytalnego na podstawie wymienionych przepisów. O kosztach procesu Sąd Okręgowy rozstrzygnął na podstawie art. 98 k.p.c. przyznając odwołującemu od organu rentowego zwrot kosztów dojazdu w wysokości 600 zł według zestawienia oraz zwrot kosztów zastępstwa prawnego w wysokości 60 zł.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżył w całości organ rentowy zarzucając naruszenie art. 15b ust. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin poprzez niezastosowanie tego przepisu do obliczenia wysokości emerytury policyjnej J. P. (1). Wskazując na powyższe organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie odwołania od decyzji z dnia 9 czerwca 2010 r., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu skarżący powołując się art. 13a ust. 5 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji wskazał, że informacja o przebiegu służby jest równoważna z zaświadczeniem o przebiegu służby sporządzanym na podstawie akt osobowych przez właściwe organy, a tym samym informacja ta jest dla organu rentowego przy wydawaniu przedmiotowych decyzji wiążąca. Z informacji o przebiegu służby Nr (...) z dnia 25 maja 2010 r. nadesłanej przez IPN wynika, że J. P. (2) pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa w okresie od dnia 1 lutego 1984 r. do dnia 31 lipca 1990 r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest zasadna i skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku. Przedmiotem sporu była prawidłowość decyzji z dnia 9 czerwca 2010 r. Dyrektora Zakładu Emerytalno - Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W., którą dokonano ponownego ustalenia wysokości emerytury policyjnej J. P. (1) w ten sposób, że za okres od 1 lutego 1984 r. do 31 lipca 1990 r. obniżono ubezpieczonemu wskaźnik podstawy wymiaru emerytury z 2,6 % do 0,7 %. Jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku, Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie J. P. (1), bowiem ustalił na podstawie akt osobowych i zeznań odwołującego się, że odwołujący w okresie od 1 lutego 1984r. do 31 lipca 1990r. nie był funkcjonariuszem służby bezpieczeństwa, ponieważ pracował w (...) w wydziale

łącności, nigdy zaś nie pracował w organach bezpieczeństwa państwa. Ponadto Sąd Okręgowy ocenił, że informacja z IPN nie jest zgodna z rzeczywistym stanem, gdyż jak wynika z pozostałych środków dowodowych, odwołujący nie był funkcjonariuszem służby bezpieczeństwa w okresach tam wskazanych. Dlatego też zdaniem Sądu Okręgowego, brak było podstaw do obniżenia ubezpieczonemu świadczenia emerytalnego na podstawie art. 15b ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Apelujący organ rentowy zakwestionował to ustalenie Sądu Okręgowego i podniósł, że z informacji o przebiegu służby Nr (...) z dnia 25 maja 2010 r. nadesłanej przez IPN wynika, że J. P. (2) pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa w okresie od dnia 1 lutego 1984 r. do dnia 31 lipca 1990 r. Rozpoznając apelację Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że zaszła potrzeba uzupełnienia postępowania dowodowego i zwrócił się Instytutu Pamięi Narodowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o wyjaśnienie podstawy faktycznej i prawnej zakwalifikowania okresu służby J. P. (1) od 1 lutego 1984 r. do 31 lipca 1990 r. jako służby w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. W odpowiedzi IPN pismem z dnia 31 marca 2014r. poinformował, że służba w Zarządzie Łączności oraz terenowych komórkach tego pionu w okresie od 1 stycznia 1984r. do 31 lipca 1990r. jest traktowana przez IPN jako służba w organach bezpieczeństwa państwa w myśl art. 2 ust. 1 pkt 5 oraz art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 18 października 2006r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów. IPN powołał się na Zarządzenie nr 043/90 Ministra Spraw Wewnętrznych z 10 maja 1990r. w sprawie zaprzestania działalności Służby Bezpieczeństwa, Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1990r. w sprawie nadania statutu organizacyjnego Ministerstwa Spraw W., notatki z 25 czerwca 1984r. dotyczącej propozycji podziału jednostek organizacyjnych MSW, Decyzję nr (...) Ministra Spraw wewnętrznych z dnia 6 kwietnia 1989r. w sprawie przekazania Szefom WUSW (.....) niektórych uprawnień dotyczących przenoszenia stanowisk etatowych funkcjonariuszy SB i MO pomiędzy podległymi jednostkami i komórkami organizacyjnymi. Do pisma IPN załączył dokumenty w postaci uwierzytelnionych kopii Zarządzenia nr 043/90, Notatki z dnia 25.06.1984r., pisma Podsekretarza Stanu MSW do szefów WUSW z dnia 2.01.1984r., Decyzji nr (...) z dnia 6.04.1989r., Zarządzenia nr 098/83 z dnia 30.12.1983r., Zarządzenia nr 011/85 z dnia 13.02.1985r., Zarządzenia nr 051/85 z dnia 18.07.1985r., Zarządzenia nr 041/89 z dnia 11.05.1989r., Zarządzenia 097/89 z dnia 28.11.1989r. Po powyższym uzupełnieniu materiału dowodowego Sąd Apelacyjny uznał, że apelacja organu rentowego jest uzasadniona albowiem J. P. (1) w okresie od 1 lutego 1984 r. do 31 lipca 1990 pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów. Zarzut apelacyjny dotyczący niezgodnego z prawem nie zaliczenia wymienionego okresu służby do służby w organach bezpieczeństwa państwa okazał się zatem zasadny.

Zgodnie z art. 15b ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r., poz. 667, z późn. zm.) w przypadku osoby, która pełniła służbę w organach bezpieczeństwa państwa, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów, i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., emerytura wynosi 0,7% podstawy wymiaru - za każdy rok służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990. jednocześnie żadna z tych ustaw nie uzależnia zastosowania przepisu art. 15b ust. 1 pkt 1 od oceny charakteru służby w organach bezpieczeństwa, to jest pełnienia służby na określonym stanowisku czy wykonywania określonych czynności lub zadań (podobnie Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 11 grudnia 2013 r. sygn. III AUa 3639/12, opubl. LEX nr 1441127, a także Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 1 kwietnia 2014 r. sygn. III AUa 1352/13, opubl. LEX nr 1461035). Zatem warunkiem zastosowania przepisu art. 15b ust. 1 pkt 1 jest tylko ustalenie, że ubezpieczony pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa, a nie ocena jej charakteru. Ustawodawca nie uzależnił bowiem zastosowania przelicznika 0,7 % podstawy wymiaru od zakresu obowiązków i faktycznie wykonywanych działań na stanowisku pracownika

służby w organach bezpieczeństwa państwa w latach 1944-1990, a jedynie od samego faktu zatrudnienia w organach bezpieczeństwa państwa.

W art. 2 ust. 1 pkt. 5 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (tekst jednolity Dz.U. z 2013, poz. 1388) wskazano, że organami bezpieczeństwa państwa, w rozumieniu ustawy, są instytucje centralne Służby Bezpieczeństwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz podległe im jednostki terenowe w wojewódzkich, powiatowych i równorzędnych komendach Milicji Obywatelskiej oraz w wojewódzkich, rejonowych i równorzędnych urzędach spraw wewnętrznych. Zgodnie zaś z art. 5 ust. 3 ustawy jednostkami Służby Bezpieczeństwa, w rozumieniu ustawy, są te jednostki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które z mocy prawa podlegały rozwiązaniu w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa, oraz te jednostki, które były ich poprzedniczkami.

Jak wynika z materiału dowodowego sprawy, a w szczególności z akt osobowych, J. P. (1) w spornym okresie od 1 lutego 1984 r. do 31 lipca 1990 r. pracował w tej samej jednostce, to jest w Wydziale Łączności, który to wydział początkowo był ulokowany w Komendzie Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej, a następnie w Wojewódzkim Urzędzie Spraw Wewnętrznych. Zmiana jednostki podstawowej nastąpiła na skutek przemianowania z dniem 1 sierpnia 1983r. Komend Wojewódzkich Milicji Obywatelskiej w Wojewódzkie Urzędy Spraw Wewnętrznych. Ubezpieczony zajmował kolejno stanowisko: od 1 lipca 1979 r. technika sekcji przewodowej Wydziału Łączności Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w C., od 1 lutego 1982 r. starszego technika sekcji przewodowej w (...) w C., a od 1 czerwca 1988 r. starszego inżyniera sekcji radiowej w WUSW w C.. Istniejące w latach 1983 – 1990 Wojewódzkie Urzędy Spraw Wewnętrznych, stanowiące jednostki terenowe Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, podlegały Komendzie Głównej Milicji Obywatelskiej w zakresie działań MO oraz kierownictwu Służby Bezpieczeństwa MSW w zakresie działań SB. Funkcjonowanie w strukturach WUSW w C. tak struktur MO jak i SB potwierdził sam wnioskodawca. Uzupełniony przez Sąd Apelacyjny materiał dowodowy pozwolił na ustalenie, że Zarząd Łączności MSW oraz jego odpowiedniki terenowe, czyli Wydziały Łączności w WUSW, zostały zaliczone w skład Służby Bezpieczeństwa na mocy Zarządzenia nr 098/83 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 grudnia 1983 r. w sprawie zakresu działania członków Kierownictwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Jak wynika z § 10 zarządzenia Szef (...) Zabezpieczenia Operacyjnego (którą to funkcję pełnił gen. bryg. S. S. pełniący jednocześnie funkcję Dyrektora Generalnego) nadzorował: Departament (...), Departament PESEL, Biuro (...), Biuro C, Biuro W, Zarząd Łączności, zajmował się problematyką informatyki w MSW oraz Przewodniczył R. (...). Postanowienia tego zarządzenia powodują, że Zarząd Łączności został włączony do (...) Zabezpieczenia Operacyjnego, czyli Służby Bezpieczeństwa. W piśmie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 2 stycznia 1984 r. skierowanym do wszystkich Szefów Wojewódzkich (Stołecznych) U. Spraw Wewnętrznych, a podpisanym przez gen. bryg. K. S., czytamy: „zgodnie z decyzją Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 grudnia 1983 roku – proszę o podporządkowanie wydziału łączności do bezpośredniego nadzoru zastępcy szefa wojewódzkiego (stołecznego) urzędu spraw wewnętrznych d.s. Służby Bezpieczeństwa”. W notatce z dnia 25 czerwca 1984 r. sporządzonej przez Biuro – Organizacyjno Prawne MSW, dotyczącej propozycji podziału jednostek organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na jednostki Służby Bezpieczeństwa oraz jednostki Milicji Obywatelskiej, jako przyczynę podporządkowania Wydziałów Łączności WUSW (równorzędnych) bezpośredniemu nadzorowi zastępcom szefów Wojewódzkich Urzędów Spraw Wewnętrznych ds. Służby Bezpieczeństwa podano „określone warunki społeczno – polityczne kraju i potrzeby operacyjno - techniczne Służby Bezpieczeństwa. Sprawa łączności nabrała bowiem w ostatnim czasie szczególnie ważnego znaczenia w działaniach tej służby. Pion łączności dysponuje odpowiednim potencjałem techniczno-kadrowym i stanowi legendę dla działań na zewnątrz pionów operacyjno-technicznych Służby Bezpieczeństwa /”A”, (...), (...), W/”. Dalej w notatce tej podano, że przykładowo: Zarząd Łączności i (...) podporządkowane zostały, w oparciu o zarządzenie nr 098/83 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 30 grudnia 1983 r., odpowiednio Szefowi (...) Zabezpieczenia Operacyjnego MSW i Szefowi Służby Bezpieczeństwa MSW i tym samym jednostki te znalazły się w grupach jednostek organizacyjnych MSW stricto Służby Bezpieczeństwa, przy czym faktycznie znalazły się pod ich nadzorem. Natomiast formalno-prawnie funkcjonariusze dalej pełnią w nich służbę jako funkcjonariusze Milicji Obywatelskiej. Dlatego też zaliczono do Służby Bezpieczeństwa m.in. Zarządy: P. – Wychowawczy i Łączności. Do przedstawionej propozycji podziału jednostek organizacyjnych Minister Spraw Wewnętrznych żadnych uwag nie zgłosił zgodnie ze

stanowiskiem wyrażonym przez Dyrektora Gabinetu Ministra w piśmie z dnia 29 czerwca 1984 r. Ponadto, Sąd Apelacyjny ustalił, że na mocy zarządzenia nr 011/85 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 lutego 1985 r. w sprawie zakresu działania członków kierownictwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Szefowi (...) Zabezpieczenia Operacyjnego podporządkowano m.in. Zarząd Łączności - § 10 zarządzenia. Także w zarządzeniu nr 051/85 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 lipca 1985 r. w sprawie zakresu działania członków kierownictwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz w zarządzeniu nr 041/89 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 11 maja 1989 r. w sprawie powierzenia podsekretarzom stanu i szefom służb MSW niektórych zadań Ministra Spraw Wewnętrznych, w § 10 podano, iż Szefowi (...) Zabezpieczenia Operacyjnego podlega m.in. Zarząd Łączności. Natomiast w zarządzeniu nr 097/89 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 28 listopada 1989 r. w sprawie podziału zadań pomiędzy członków kierownictwa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w § 10 podano, iż Szef (...) Zabezpieczenia Operacyjnego sprawuje nadzór nad m.in. Zarządem Łączności. Zdaniem Sądu Apelacyjnego powyższe dokumenty pozwalają na jednoznaczne ustalenie, że Wydział Łączności WUSW, w którym pełnił służbę J. P. (1), został w grudniu 1983 r. włączony w struktury Służby Bezpieczeństwa. Wynika to wprost z powołanego wyżej pisma Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 2 stycznia 1984 r. skierowanego do wszystkich Szefów Wojewódzkich (Stołecznych) U. Spraw Wewnętrznych, które powołuje się na decyzje Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 grudnia 1983 roku zgodnie, z którą nastąpiło owo podporządkowanie. Ulokowanie Wydziałów Łączności w strukturze Służby Bezpieczeństwa wynika także z decyzji nr (...) Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 kwietnia 1989 r. w sprawie przekazania szefom WUSW niektórych uprawnień dotyczących przenoszenia stanowisk etatowych funkcjonariuszy SB i MO pomiędzy podległymi jednostkami i komórkami organizacyjnymi. W załączniku do tej decyzji stanowiącym o kryteriach określających rodzaje i liczbę stanowisk Wydział Łączności został wymieniony jako jednostka Służby Bezpieczeństwa. Podkreślenia wymaga, że Zarząd Łączności oraz jego terenowe ogniwa, a więc Wydziały Łączności WUSW zostały jeszcze wymienione w Zarządzeniu Nr 043/90 Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 10 maja 1990 r. w sprawie zaprzestania działalności Służby Bezpieczeństwa, wydanym w oparciu o delegację ustawową zawartą w art. 129 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa. W § 6 pkt 1 tego aktu zarządzone, iż zadania realizowane przez: Zarząd Łączności, Biuro C, Biuro (...), Departament (...) oraz ich ogniwa terenowe, a także Departament PESEL pozostają niezmienione, do czasu zakończenia reorganizacji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Na mocy art. 130 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa Minister Spraw Wewnętrznych miał zorganizować Urząd Ochrony Państwa w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy. Natomiast jak stanowił art. 129 ustawy „Z chwilą utworzenia Urzędu Ochrony Państwa Służba Bezpieczeństwa zostaje rozwiązana a dokumenty, mienie oraz etaty pozostające dotychczas w dyspozycji Służby Bezpieczeństwa Minister Spraw Wewnętrznych przekazuje nowo utworzonym organom centralnym, zgodnie z ich kompetencjami”. Wobec rozwiązania Służby Bezpieczeństwa zadania realizowane przez dotychczasowy Zarząd Łączności i tego jednostki terenowe, nie były już realizowane w dotychczasowych strukturach a nowych, powstałych po transformacji. Utworzenie nowych jednostek organizacyjnych w Urzędzie Ochrony Państwa oraz Komendzie Głównej Policji, które przejęły zadania dawnego Zarządu Łączności i podległych mu terenowych jednostek organizacyjnych (w ramach rozdzielenia kompetencji, o czym mowa w art. 129 ust. 2, art. 130 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Urzędzie Ochrony Państwa), nie oznacza zachowania w/w jednostek w dotychczasowym, niezmienionym stanie formalno-prawnym. O rozwiązaniu w 1990 r. Zarządu Łączności jako jednostki centralnej Służby Bezpieczeństwa w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych świadczy treść rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 lipca 1990 r. w sprawie nadania statutu organizacyjnego Ministerstwu Spraw Wewnętrznych (Dz. U. nr 49, poz. 288). Rozporządzenie to Zarządu Łączności w nowo utworzonych strukturach Ministerstwa Spraw Wewnętrznych już nie wymienia, co jednoznacznie wskazuje na likwidację tego pionu Służby Bezpieczeństwa w „chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa” (art. 2 ust. 3 ustawy o ujawnianiu informacji z dnia 18 października 2006 r.). Likwidacja Zarządu Łączności oznacza też likwidację jego ogniw terenowych, czyli Wydziałów Łączności jako organów terenowych służby bezpieczeństwa. Wskazane wyżej regulacje w sprawie organizacji pionu łączności w strukturze Ministerstwa Spraw Wewnętrznych stały się dla Instytutu Pamięi Narodowej podstawą do zakwalifikowania służby w Zarządzie Łączności Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz w terenowych komórkach tego pionu jako służby w organach bezpieczeństwa państwa w myśl art. 2 ust. 1 pkt. 5 i ust. 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów. Jako datę początkową zakwalifikowania tej jednostki jako organu bezpieczeństwa państwa

IPN w przypadku Zarządu Łączności przyjął dzień 1 stycznia 1984 r. (opierając się w tej kwestii na piśmie K. S. z dnia 2 stycznia 1984 r.) a w przypadku jednostek terenowych – 2 luty 1984 r.

W świetle powyższych dokumentów informacja Instytutu (...) o przebiegu służby J. P. (1) z dnia 25 maja 2010 r., znajduje prawne uzasadnienie. Oznacza to, że J. P. (1) w okresie od 1 lutego 1984 r. do 31 lipca 1990 r. pełnił służbę w organach bezpieczeństwa państwa. Ustalenia tego nie niweczą dokumenty znajdujące się w aktach osobowych, z których, wynika, że ubezpieczony był w spornym okresie funkcjonariuszem milicji obywatelskiej. W myśl art. 1 ustawy z dnia 31 lipca 1985 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa i Milicji Obywatelskiej Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej. (Dz.U.1985.38.181 ze, zm.) Ministrowi Spraw Wewnętrznych podlegała zarówno Służba Bezpieczeństwa jak i Milicja Obywatelska zaś wedle przepisu art. 22 ust. 1 tej ustawy, stopnie Milicji Obywatelskiej nadawano zarówno funkcjonariuszom Służby Bezpieczeństwa jak i Milicji Obywatelskiej w drodze mianowania. Oznacza to, że funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa mieli nadawane takie same stopnie oznaczane jako stopnie MO.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego zasadnicze znaczenie dla ustalenia, że ubezpieczony pełnił wówczas służbę w organach bezpieczeństwa ma ustalenie oparte na analizie powołanych wyżej aktów prawnych, z których wynika jednoznacznie, że Wydział Łączności WUSW, w którym pełnił służbę ubezpieczony, stanowił jednostkę terenową Zarządu Łączności, nad którą to jednostką terenową bezpośredni nadzór sprawował zastępca szefa Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych ds. Służby Bezpieczeństwa i która to jednostka terenowa była jednostką służby bezpieczeństwa. Zarząd Łączności jako jednostka organizacyjna SB w MSW i tym samym jego jednostki terenowe podlegały rozwiązaniu w chwili zorganizowania Urzędu Ochrony Państwa. Dlatego też służba pełniona przez J. P. (1) w Wydziale Łączności w C., będącym jednostką terenową Zarządu Łączności jako jednostki centralnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, była służbą w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2007 r., nr. 63, poz. 425 ze zm). (por. też wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 maja 2014 roku, sygn. akt III AUa 3740/12, opubl.: <http://orzeczenia.waw.sa.gov.pl>). Sąd Okręgowy opierając swoje ustalenia wyłącznie na dokumentach zawartych w aktach osobowych wnioskodawcy i jego zeznaniach nie zbadał aktów prawnych regulujących organizację (...) jako terenowej jednostki MSW i dlatego doszedł do błędnego wniosku, że ubezpieczony nie pełnił w spornym okresie służby w organach bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt. 5 i ust. 3 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji (...). Skoro w postępowaniu apelacyjnym fakt pełnienia służby w organach bezpieczeństwa państwa od 1 lutego 1984 r. do 31 lipca 1990 r. przez wnioskodawcę znalazł potwierdzenie, to okres ten musi być, przy ustalaniu wysokości jego emerytury policyjnej, liczony z zastosowaniem wskaźnika podstawy wymiaru w wysokości 0,7 % za każdy rok jej pełnienia, jak stanowi art. 15b ust. 1 pkt. 1 ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym z dnia 18 lutego 1994 r. Wskazana przez wnioskodawcę kwestia zakresu faktycznie wykonywanych przez niego obowiązków i odpowiedzialności w czasie pełnienia służby w Wydziale Łączności WUSW w C. nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu. Kategoryczna treść przepisów art. 15b ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym i art. 2 ustawy o ujawnianiu informacji przesądza bowiem o tym, że mają one zastosowanie w stosunku do osób, które pełniły służbę w organach wymienionych w art. 2 ustawy. Przepisy te nie uzależniają natomiast kwalifikacji służby odwołującego do służby w organach od charakteru tej służby, rodzaju wykonywanych zadań czy pełnionego stanowiska lub funkcji, a tym samym nie dają podstaw do badania służby w tym kierunku. O pełnieniu służby w organie bezpieczeństwa państwa decyduje wobec tego jedynie kwalifikacja danej jednostki jako organu bezpieczeństwa państwa. Także wskazana przez wnioskodawcę w piśmie procesowym z dnia 3 czerwca 2014 r. (k. 226-227) okoliczność, że po dniu 31 lipca 1990 r. nadal pełnił służbę w tej samej jednostce, to jest Wydziale Łączności ale ulokowanym w Komendzie Wojewódzkiej Policji w C., nie zmienia kwalifikacji Wydziału Łączności WUSW w C. w okresie od 1 lutego 1984r. do 31 lipca 1990r. jako organu bezpieczeństwa państwa w rozumieniu art. 2 ustawy o ujawnianiu informacji, skoro – co zostało wykazane wyżej - Zarząd Łączności MSW i jego jednostki terenowe (Wydziały Łączności) został rozwiązany wraz z utworzeniem Urzędu Ochrony Państwa. Kierując się wskazaną argumentacją, podzielając zasadność apelacji, Sąd drugiej instancji na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i orzekł jak w punkcie pierwszym.

Stosownie do wyników postępowania, na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., Sąd Apelacyjny obciążył wnioskodawcę obowiązkiem poniesionych przez organ rentowy kosztami zastępstwa procesowego za obydwie instancje. Wynagrodzenie reprezentującego skarżącego pełnomocnika Sąd ustalił w oparciu o § 11 ust. 2 i § 12 ust. 1 pkt. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (t. j. Dz.U. z 2013 r., poz. 490).

Przewodniczący: Sędziowie: